

V letu hip hopa

Produkcija: Luksuz produkcija, 2010, 72 min

Režiser in direktor fotografije: Boris Petković; **scenarista:** Boris Petković, Marko Godnjavec - Jizah; **montažerja:** Juri Moškon, Boris Petković; **zvok:** Mirella Habr, Peter Žerovnik; **producent:** Tom Gomizelj

V letu hip hopa je dokumentarno-glasbeni film, ki na avtentičen način ponuja pregled hiphoperske scene in rap glasbe v Sloveniji, od njenih začetkov do danes: »Film je učinkovit pregled te, naši širši javnosti manj znane glasbene zvrsti, marsikdaj je duhovit, najbolj izrazito morda takrat, ko se vrne k predhodnikom rapa /.../ na področju Balkana, to je h guslarjem. Borisu Petkoviću je uspelo nekaj, kar ne uspe prav mnogim, približati to glasbeno zvrst tudi tistim, ki nam rap ni blizu« (Matej Juh, Radio Ars). Boris Petković ga je posnel skupaj z Markom Godnjavcem - Jizahom, verjetno največjim poznavalcem slovenske hiphoperske scene, ki je tudi pripovedovalec. Pri kronološkem pregledu se skozi zgodovino na sproščen način razkrivajo (neuradni) predhodniki in prvi poskusi rapa na slovenskih tleh, sprehod po regijah pa pokaže, kako se je rap glasba razvijala v soodvisnosti z okoljem in družbenokritičnim delovanjem: »Rap je v Sloveniji trenutno edina glasbena oblika, ki brez vsakršnih filtrov in zadržkov govori o stanju in razmerah v družbi« (Boris Petković).

Do leta 2000 je bila slovenska rap produkcija zelo preprosta. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja so se v Sloveniji s hip hopom oz. z rapom prvi začeli ukvarjati kantavtorji (Tomaž Domicelj, Jani Kovačič), smučar Jure Košir pa je v devetdesetih letih skupaj s svojo medijsko precej izpostavljen skupino Košir rap team (pozneje preimenovano v Pasji kartel) izdal prvo pravo rap ploščo *Včasih smučam hit*. V istem obdobju sta se na glasbeni sceni že pojavili prvi večji zvezdi slovenske rap glasbe – Klemen Klemen in Ali En (pozneje Dalaj Eegol), ki se je v svojih pesmih tudi odzval na prve Koširjeve raperske poskuse: »Jaz sem bil ljubosumen, ker je on dober smučar, jaz sem pa pač bil tak zafrustriran raper. Ko sem slišal drug rap, mi to res ni bilo cool, a ne, in pol sem moral malo spljuvat to ven« (Dalaj Eegol o Koširju, citat iz filma). V filmu so skozi intervjuje predstavljeni vsi pomembnejši oziroma bolj izpostavljeni slovenski ustvarjalci: ICO, Simon Stojko Falk, Ezy-G, Ziebane, 6 Pack Čukur, Valterap, Murat & Jose, Doša, Stekli psi, Tekochee Kru, Thug Connect, N'Toko, Pižama, Kosta, Trkaj, Zlatko idr. Pogovori, v katerih spoznavamo predvsem začetke posameznih glasbenikov in s tem tudi začetke ter razvoj slovenske hiphoperske in raperske scene, pogosto potekajo med vsakdanjimi opravili v njihovem lokalnem okolju. Film, ki vsebuje veliko arhivskih posnetkov vseh predstavljenih glasbenikov, se še posebej osredotoči na družbeno angažirane in socialnokritične teme, ki jih hip hop izpostavlja: od brezposelnosti in težkega življenja do nacionalizma in politike. Na začetku so se mnoge raperske pesmi ukvarjale tudi s tem, kaj sploh je rap, kaj mora vsebovati, kako je sestavljen osnovni hiphoperski oz. raperski ritem, čemu se je treba izogibati pri tej glasbi ipd. Dokumentarno-glasbeni film *V letu hip hopa* prikaže majhnost slovenske hiphoperske oz. raperske scene, a jo prav zato izjemno natančno obdelal: od Nove Gorice potujemo preko Ljubljane do Novega mesta, Velenja, Maribora in Murske Sobot.

Dalaj Eegol

Režiser Boris Petković

Boris Petković, rojen leta 1971, je najprej diplomiral na Fakulteti za pomorstvo in promet v Portorožu, pozneje pa še iz filmske režije na pariški filmski šoli EICAR, kjer je tri leta tudi poučeval. Trenutno živi v Ljubljani in dela kot svobodni filmski režiser. Je avtor igranih filmov *Naprej* (1998, kratki), *Director's Cut* (2001, kratki), *Sstress* (2003, kratki), *Touche* (2004, kratki), *Desperado tonic* (2004, celovečerni omnibus), *paris.love* (2007, celovečerni), *Volilni molk* (2009, kratki) in dokumentarnih filmov *Meje mojega sveta* (2003), *Hudičeva kolonija* (2005), *Po noči, Svit* (2008), *100 % Luksuz* (2008), *Romski sosed* (2009) in *V letu hip hopa* (2011).

Podnaslovi v filmu so bili prevedeni na lektoratih in študijih slovenščine na tujih univerzah v okviru projekta *Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma* v sodelovanju s Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter Kulturnim in umetniškim programom RTV Slovenija v naslednje jezike: češčino, hrvaščino, italijanščino, japonščino, litovščino, madžarščino, makedonščino, nemščino, poljščino, ruščino, slovaščino, srbsščino in španščino.